

[Poseban prilog] **LIDER**

Dva projekta Agencije za razvoj Splitsko-dalmatinske županije: izrada županijske razvojne strategije i projekt njezina brendiranja

Županija ima potencijal biti vodeća regija ne samo u Hrvatskoj nego i u Europi

piše **MARIJA ČEKADA**
 marija.cekada@liderpress.hr

Na Gospodarskom forumu Splitsko-dalmatinske županije predstavljena su dva aktualna projekta Agencije za razvoj Splitsko-dalmatinske županije koja bi trebala potaknuti gospodarski i marketinški potencijal tog područja. U pripremnjoj je fazi izrada županijske razvojne strategije, a aktualni je projekt brendiranje Splitsko-dalmatinske županije. Da bi se što bolje izradila županijska gospodarska strategija, stanje gospodarstva analizirala je hrvatska konzultantska tvrtka ICI/TMC Group čiji je direktor Damir Novotny u Splitu iznio preporuke o tome što bi trebao donijeti toliko potreban gospodarski razvoj i rast županije. O smjernicama strategije brendiranja županije koja bi tako trebala postati prepoznatljiva i potencijalnim ulagačima i posjetiteljima govorio je Edvin Jurin, izvršni direktor za specijalne projekte McCann Ericksona.

Splitsko-dalmatinska županija ne smije postati županija konobara i kuhara. Ne smije biti fokusirana samo na 'običan' turizam nego na onaj s dodanom vrijednošću. Mora zadržati industrijsko obilježje, ali ne tradicionalno, nego suvremeno. Industrije koje bi trebale donijeti novo zapošljavanje i gospodarski razvoj ne podrazumijevaju samo ICT sektor i informatiku nego agroturizam i medicinski turizam te suvremenu brodogradnju - neke su preporuke koje

bi trebalo uključiti u županijsku strategiju razvoja, a koje je na skupu u Splitu iznio priznati ekonomski analitičar Damir Novotny. Naime, na inicijativu agencije Rere njegova konzultantska kuća provela je stručnu analizu i sastavila preporuke za izradu razvojne strategije da bi se lokalnoj vlasti i poduzetnicima pokazala u kojem bi se smjeru gospodarstvo te županije trebalo razvijati.

Prevelik udio trgovine

Prema rezultatima analize jedna je od najvećih zapreka za gospodarski rast županije struktura gospodarstva u kojoj prema prihodima i broju zaposlenih dominiraju tvrtke iz građevinskog i prerađivačkog sektora koje ne mogu proizvesti stope s višom dodanom vrijednošću. Jedna od potencijalnih zapreka za daljnji gospodarski rast jest i veličina sektora trgovine koji ima predimenzioniranu ulogu i čini 40 posto u ukupnoj strukturi, što je triput više od usporedivog udjela sektora trgovine u domaćem gospodarstvu. Dohodak od restorana i

hotela (turističke usluge) jest 3,3 posto bruto proizvoda gospodarstva Splitsko-dalmatinske županije i niži je od usporedivog udjela u hrvatskom BDP-u.

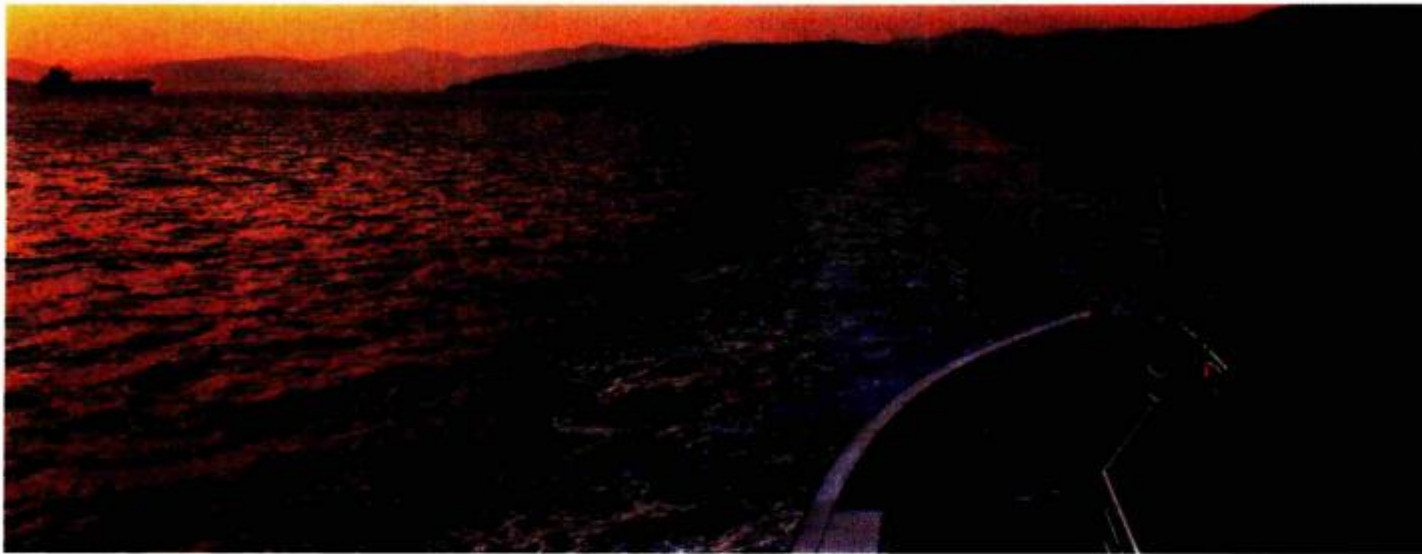
- U gospodarskom smislu županija zaostaje za državnim prosjekom, no prema potencijalima koje imate trebali biste biti vodeća regija ne samo u Hrvatskoj nego i u Europi. Više stope ekonomskog rasta ne mogu se temeljiti samo na turističkoj potrošnji i trgovini nego i na novim kvalitetnim industrijama koje će otvarati nova radna mjesta. Bez novog ciklusa investicija utemeljenih na novim tehnologijama neće biti razvoja - poručio je Novotny.

Koliko je to važno, govori i podatak da je nezaposlenost u Splitsko-dalmatinskoj županiji znatno viša u odnosu na hrvatski prosjek. Potpuno nov, moderan koncept industrijskog razvoja nego trebalo bi donijeti novo zapošljavanje. Obuhvaćao bi suvremene industrije koje će omogućiti da se u županiji zadrže naraštaji koji tek dolaze i izbjegne njihovo iseljavanje.

PROFIL SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Osobni podaci

Površina (u km): 4.534 (14.045 uključujući morsku površinu)	Bruto domaći proizvod (2008.): 5.550 eura po stanovniku
Broj stanovnika (2001.): 463.676	Broj gospodarskih subjekata (2008.): 24.244
Sjedište županije: Split	Prosječan broj zaposlenih u sektoru poduzeća (2008.): 10,7
Broj zaposlenih (2008.): 155.277	
Broj nezaposlenih (2008.): 34.944	
Stopa nezaposlenosti (2008.): 16,7 posto	

DAMIR NOVOTNY,
KONZULTANT:

- Za pokretanje gospodarskog rasta i razvoja u vašoj bi županiji bila dovoljna tri ili četiri ozbiljna ulagača koja bi otvorila tri ili četiri tisuće radnih mjesta

SWOT ANALIZA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

PREDNOSTI

- geografski položaj
- dobra prometna povezanost s unutrašnjošću Hrvatske i Srednjom te Istočnom Europom
- globalna poznatost - svjetski poznat regionalni brend (Dalmacija)
- razvijen visokoškolski sustav

SLABOSTI

- prevladavaju mala poduzeća te slobodne profesije i obrtnici
- nepovoljna sektorska struktura gospodarstva: brodogradnja, trgovina, radnointenzivne djelatnosti
- velika nezaposlenost

PRILIKE

- ubrzan razvoj suvremene industrije utemeljene na znanju i raspoloživim kadrovima
- povoljan položaj za privlačenje direktnih stranih ulagača
- prilika za otvaranje ciklusa ubrzanoga gospodarskog rasta u kontekstu regionalne politike EU

OPASNOSTI

- heterogena i usitnjena gospodarska struktura kao zapreka za brži ekonomski rast
- niska razina produktivnosti kapitala i rada
- nedovoljna ponuda kvalificirane i tehnološki osposobljene radne snage

- Nove industrije ne podrazumijevaju samo uslužne djelatnosti ili ICT sektor. Riječ je o kreativnom i inovativnom pristupu tradicionalnim industrijama, što je u turizmu agroturizam ili medicinski turizam. U brodogradnji to bi značilo razvoj suvremenih brodova u brodogradilištima u Trogiru i Splitu. Govorimo o potpuno novom, modernijem konceptu industrijskog razvoja nego što ga je ova županija dosad imala - istaknuo je Novotny.

Da bi se to postiglo, smatra da politička elita ne bi smjela kalkulirati tijekom svog mandata i da mora razmišljati na dugi rok što će se događati sa županijom kad nje ne bude bilo. Pritom treba voditi računa da se pozitivni gospodarski rezultati postižu u roku od nekoliko godina.

- Država, županija ili grad ne mogu

biti poduzetnici, ali mogu i moraju napraviti baš sve da potaknu domaće i inozemne ulagače da otvaraju ovdje svoje pogone koji će na kraju otvoriti nova radna mjesta. U južnoj Italiji, Španjolskoj i Grčkoj vidimo loše primjere u kojima su nova radna mjesta otvorena isključivo u turizmu i u uslužnim djelatnostima, što nije održivo na dugi rok. Politička elita mora se okrenuti aktivnijoj ulozi - naglasio je Novotny.

Uzor - Austrija

Smatra da se Splitsko-dalmatinska županija može transformirati po uzoru na tradicionalnu austrijsku regiju Korušku koja joj je slična po broju stanovnika i koja je uspjela u deset godina pretvoriti se iz dominantno turističke regiju u dominantno industrijsku. Danas u Ko-

ruškoj prevladavaju strani ulagači u solarnu, bio- i nanotehnologiju i medicinski turizam.

- Zašto u Splitsko-dalmatinskoj županiji umjesto hotela koji rade dva mjeseca u godini ne biste imali klinike koje bi nudile zdravstvene i turističke usluge, od klinika za estetske zahvate do ozbiljnih kardioklinika poput onih koje posluju u Koruškoj? Ili zašto ne biste postali jedan od najjačih sveučilišnih centara u Hrvatskoj ili Europi? Za pokretanje gospodarskog rasta i razvoja u vašoj bi županiji bila bi dovoljna tri ili četiri ozbiljna ulagača koja bi otvorila tri ili četiri tisuće radnih mjesta - rekao je Novotny.

Budući da za donošenje odluke o osnutku poduzeća i ulaganja u nove tvornice sve važniju ulogu imaju kvaliteta života, priroda i okoliš, zdravo

okruženje, mogućnosti za odmor, ali i otvoreno okruženje koje prihvaća strance te prijateljska i ljubazna administracija, Novotny smatra da je na lokalnoj samoupravi da potiče takve inicijative. Jedan je od instrumenata kojima bi se omogućio gospodarski strateško planiranje regionalne politike. Jednako tako trebalo bi, smatra Novotny, iskoristiti mogućnosti koje pružaju regionalni razvojni fondovi na razini države, ali i fondovi EU, surađivati s razvojnim bankama, iskoristiti investicijske fondove te poticati industrijske klastere, industrijske i tehnološke parkove. Jedna od mjera poticanja gospodarskog rasta županije jest prijedlog osnutka fonda za gospodarski razvitak županije vrijednog stotinu milijuna kuna koji bi pomagao tvrtkama. ■